

between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

BETWEEN.GARDZIENICE

Jednym z ważniejszych wydarzeń festiwalu jest rezydencja **Ośrodka Praktyk Teatralnych GARDZIENICE**. Odbývająca się po raz pierwszy w Trójmieście wielostronna prezentacja twórczości i działań światowej sławy teatru obejmować będzie spektakle *Ifigenia w A...* oraz *Oratorium Pytyjskie*. Najnowsze dzieło Gardzienic pokazywane będzie w wyjątkowej przestrzeni Kościoła Świętego Jana w Gdańsku. Ponadto, będzie można dowiedzieć się więcej o warsztacie twórców podczas wykładu Włodzimierza Staniewskiego, połączonego z prezentacjami aktorskimi oraz projekcjami nagrań dokumentalnych. Przewidywany jest również pokaz archiwalnego nagrania przedstawienia *Żywoť protopopa Awwakuma*, oraz kameralna opowieść o działalności teatru. Warto podkreślić, iż w swojej ponad trzydziestopięcioletniej historii, Gardzienice gościć będą w Trójmieście po raz pierwszy. Zaproszenie na tegoroczną edycję festiwalu związane jest ściśle z jego tematem przewodnim: poszukiwaniem źródeł oraz konfrontowaniem ich ze współczesnością.

Współorganizatorami Trójmiejskiej rezydencji OPT Gardzienice są: Uniwersytet Gdański, Teatr Wybrzeże, Gdański Teatr Szekspirowski oraz Nadbałtyckie Centrum Kultury. Projekt dofinansowano ze środków: Urzędu Miasta Sopotu, Urzędu Marszałkowskiego oraz Kąpieliska Morskiego Sopot.

Ośrodek Praktyk Teatralnych GARDZIENICE ma charakter autorski. Założony w 1977 roku przez Włodzimierza Staniewskiego, na wschodniej ścianie Polski, tuż przy żelaznej kurtynie, stał się znany na świecie dzięki spektaklom i rygorystycznym praktykom teatralnym. Staniewski szukał matecznika, zapomnianego przez Boga i historię, odizolowanego od reszty świata, „gdzie diabeł mówi dobranoc”, dokąd nic nie dociera i skąd nic nie wychodzi. Wybrał więc Gardzienice. Był to – jak na owe czasy – nie tylko akt desperacji ale i ryzyko cywilnego samobójstwa. Wspaniałe perspektywy, jakie dawali mu teatralni patroni i krakowsko-wrocławskie środowisko kultury, zostały zerwane. W Ośrodku Praktyk Teatralnych GARDZIENICE pracowało w ciągu ostatnich 35 lat kilkudziesięciu artystów i animatorów kultury z Polski i ze świata. Ich kilkunastoletnie, a nawet dłuższe wkłady w misję i ślady ich twórczej obecności utrwalone są w literaturze przedmiotu i w annałach opisujących kolejne batalie i stadia ewolucji teatru. We wrześniu 2013 odbyło się otwarcie nowego kompleksu teatralnego w

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

Gardzienicach. Doprowadzony do kompletnego zniszczenia przez kolejnych włodarzy (w ciągu sześćdziesięciu powojennych lat) – architektoniczny zespół pałacowo-parkowy został teraz podźwignięty z ruin i zgliszczy i cudownie reanimowany. Staniewski jest pomysłodawcą tego przedsięwzięcia, autorem koncepcji, fundraiserem oraz wykonawcą projektu w najmniejszych szczegółach. Nazywa ten projekt najważniejszym utworem reżyserskim, swoim *opus magnum*.

„Teatr GARDZIENICE stał się dobrze rozpoznawalny dzięki swym dogłębnym badaniom rdzennych i antycznych tradycji muzycznych, wyjątkowym technikom aktorskim (ciało, głos), dzięki zaangażowaniu w tworzenie w naturalnym środowisku i akcentowaniu zasad wzajemności w pracy.”

Alison Hodge, 'XX-century Actor's Training', Routledge

„Kolejne konstelacje ludzi, których Staniewski wokół siebie gromadził stanowiły – zawsze – międzynarodowe varieté. Eksploracja Antyku i zwrócenie się ku literackim, muzycznym i mitologicznym wątkom starożytności pozwalało porozumiewać się ponad kulturowymi i stereotypowymi podziałami. Ta niezwykła, nieprzejednana [...] grupa, pracująca pod inspirującym przewodnictwem Włodzimierza Staniewskiego [...] jest, według mnie, jednym spośród zaledwie kilku w świecie znaczących zespołów teatralnych.”

Susan Sontag, 'Hidden Territories', Routledge

SPOTKANIE PIERWSZE

WTOREK 13 maja 2014, godz. 20.00, Teatr w Oknie (Długa 50/51, Gdańsk)

Wprowadzenie GARDZIENIC – spotkanie z WŁODZIMIERZEM STANIEWSKIM

Podczas spotkania Włodzimierz Staniewski wprowadzi uczestników w świat Gardzienic, czemu sprzyjać będzie prezentacja krótkiego filmu. Po wprowadzeniu uczestnicy podążać będą za reżyserem do Kościoła Świętego Jana, by obejrzeć *Oratorium Pytyjskie*.

Wstęp na zaproszenia (between@ug.edu.pl).

SPOTKANIE DRUGIE

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

WTOREK 13 maja 2014, godz. 21.00, Centrum Świętego Jana (Świętojańska 50, Gdańsk)

Prezentacja przedstawienia ORATORIUM PYTYJSKIE

Przedstawienie biletowane 70/50 zł (kasy Teatru Wybrzeże)

Włodzimierz Staniewski:

„W kulturze i wyobraźni zbiorowej, która jest kultury najcenniejszą skarbnicą, imiona Sybilli i Pytii, jak również Kassandry, złączyły się w jedno i kojarzone są z umiejętnością przepowiadania przyszłości, boskim natchnieniem oraz odśnianiem tajemnic ludzkiego losu. [...] Wieszczcy dar otrzymali wszystkie od Apollina, wszystkie też stały się niewyczerpalnym źródłem inspiracji dla poetów/piewców, których my Słowianie, nazywamy wieszczami. „Gdzie człowiek, co z mej pieśni całą myśl wysłucha?” (A. Mickiewicz) Apollo królował w Delfach i on też objął boską opieką Siedmiu Mędrców, których zwołano w VI wieku p.n.e. do tego pępka ówczesnego świata, żeby dali świadectwo przenikliwości i wzniosłości greckiego umysłu i ducha. [...] Mało jest w historii wersów, ujętych w jeden kodeks, tak lapidarnych w formie, głębokich i wzniosłych w treści, tak poetycko uskrzydionych i tak muzycznych, jak „Przykazania Mędrców z Delf”. Nie tracących na aktualności. Idą (a jakże) w poprzek paplaninie naszej postkultury i prania wiary we wszelkie wartości dzisiejszego postświata. Półtorej setki maksym, wskazań, eksklamacji, nawoływań, prośb, przestróg, litanijnych zaklęć i „wniebogłosów”... Ryte w stożkowym kamieniu, omfalosie, ustawionym przed świątynią Apollina, u stóp skały, z której siódmego dnia każdego miesiąca wieszczyla Pytia/Sybilla. [...] Niektóre brzmią jak drogowe znaki życia („Nie łam przysięgi”, „Wychwalaj dzielność”, „Pij z umiarem”), inne zaś – jak sybillińskie parafrazy („Postrzegaj słyszeniem”, „Ujrzyj, co usłyszałeś”, „Patrz niczym obcy”, „Poznaj, co wiesz”). [...] Starożytni postulowali: „Poznaj samego siebie”. Współcześni magowie wróżą z giełdowych kursów i badań opinii publicznych. Komentarz zbędny.”

SPOTKANIE TRZECIE

ŚRODA 14 maja 2014, godz. 19.30, Teatr na Plaży (Al. Mamuszki 2, Sopot)

Warsztat Gardzienic: projekcja nagrania filmowego ŻYWOT PROTOPOPA AWWAKUMA z wprowadzeniem Włodzimierza Staniewskiego

Prezentacja archiwalnego nagrania słynnego przedstawienia *Żywot protopopa Awwakuma* poprzedzona będzie krótkim wprowadzeniem, dzięki któremu dowiedzieć się będzie można o warsztacie pracy twórczej i historii przedstawienia.

Wstęp bezpłatny. Ograniczona liczba miejsc.

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

SPOTKANIE CZWARTE

CZWARTEK 15 maja 2014, godz. 19.00 oraz 21.00, Scena Kameralna Teatru Wybrzeże (ul.

Bohaterów Monte Cassino 30, Sopot)

Prezentacja przedstawienia *IFIGENIA W A...* według *Ifigenii w Aulidzie* Eurypidesa

Przedstawienie biletowane 70/50 zł (kasy Teatru Wybrzeże).

Włodzimierz Staniewski:

„Tragedia uczuć i ambicji czyni bohaterów Ifigenii niezwykle wyrazistymi teatralnie i jednocześnie bardzo współczesnymi. Kiedy odsuniemy na bok antykwaryczny historyzm, zobaczymy postacie które są jak wyjęte z dzisiejszego życia. Finalny rytuał ofiary to akt ślepej przemocy, wymuszonej wiary, za którą stoi indoktrynacja, trujące podszepty, klęska mocnych w słowach i pozach a słabych duchem. Ale to – o dziwo – nie boli, to spowszechniało i staniało. Oburza ale nie boli. Nawet danina z życia jako wyraz fanatycznego poświęcenia jakoś nam spowszedniała.

W *IFIGENII W A...* to co boli to dramat rodzinny. Koniec świata wspólnoty.

Nie – parszywa polityka, chore ambicje, łupieskie instynkty, przeniecierstwa i łgarstwa; te wszystkie tłuste przynęty, którymi wabi dramat antyczny, a którymi Eurypides operuje na niepowtarzalnych skalach.

Taki teatr, teatr natręctw i natrętów, chcących „dzielić i rządzić” grany jest w mediach i w postmodernistycznym teatrze na co dzień i powszechnie. To są już tylko znamiona końca świata, w którym słowo dom znaczyło dom, litość znaczyło litość a trwoga znaczyło trwoga. Symptomów pogubienia należy szukać w kryzysie wspólnoty.

Spektakl jest grany po polsku, angielsku i w antycznej grece.

Muzykę napisał Zygmunt Konieczny. Spektakl powstał w koprodukcji z Teatrem Starym w Krakowie”.

SPOTKANIE PIĄTE

PIĄTEK 16 maja 2014, godz. 11.30, aula Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Gdańskiego (ul. Wita

Stwosza 55, Gdańsk)

TEATR – PERSPEKTYWA MANTYCZNA: WYROZCZNIĘ, PROROCTWA, WIDOWSKA

Wykład WŁODZIMIERZA STANIEWSKIEGO prowadzony z prezentacjami aktorskimi

Przedstawiony przez Włodzimierza Staniewskiego wykład stanowić będzie wielowymiarowe podsumowanie Trójmiejskiej rezydencji OPT Gardzienice na festiwalu BETWEEN.POMIĘDZY. Podczas wykładu odbędą się również prezentacje aktorskie oraz pokazy fragmentów nagrań archiwalnych. Włodzimierz Staniewski przedstawi nową, manticzną perspektywę gardzienickiego teatru.

Wstęp bezpłatny.

organizator



dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

INFORMACJE O PRZEDSTAWIENIACH

ORATORIUM PYTYJSKIE

REALIZATORZY:

Autor spektaklu - Włodzimierz Staniewski

Kompozycje do sentencji Siedmiu Mędrców - Mikołaj Blajda

Adaptacja fr. gardzienickiej muzyki Starożytnej Grecji - Maciej Rychły

Tłumaczenie pieśni: Met emoisi - Jerzy Łanowski

Tłumaczenie pieśni: Tripoda manteion, Promoeth Musai, Hosondzēs - Jerzy Danielewicz

Obsada:

Aktorzy: Mariusz Gołaj, Agnieszka Mendel, Marcin Mrowca, Joanna Holcgreber, Anna Dąbrowska, Lia Ikkos Serrano, Dorota Kołodziej, Jan Żórawski, Tetiana Oreshko, Mateusz Malecki

Chór i muzycy: Maciej Górczyński, Gabriela Żmigrodzka, Karolina Rudaś, Olena Yeremenko, Rafał Granat, Filip Pysz

Światła: Paweł Kieszko

Operator multimediiów: Ewa Limanówka

RECENZJE:

„[...] Do końcowych oklasków ma się wrażenie, że nie ma już innej rzeczywistości. Że wsiedliśmy z widzami w wehikuł czasu, a bilet kupiliśmy tylko w jedną stronę. Gdy patrzymy przed siebie, nasze myśli nie zatrzymują się w tym miejscu. Poprzez zręby scen i elementy dramatyzacji wędrują dalej na wskroś szczytom Parnasu, by za chwilę runąć do skalnej komory pod świątynią Apollona. To jest największy fenomen teatru Staniewskiego. Niesamowita obrazowość i oddziaływanie na wyobraźnię. Za pomocą słynnych już „gardzienickich” ruchów i dźwięków reżyser potrafi tak zarysować świat, w którym się znajdujemy, że nie sposób odróżnić go od rzeczywistości.

[...]

organizator



dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

W *Oratorium Pytyjskim*, wzorem poprzednich spektakli, Staniewski atakuje synkretyczną formą barw, ruchów i dźwięków. Co chwilę przenosimy wzrok w inne miejsce, żeby zobaczyć jak najwięcej, a i tak nie sposób ogarnąć wszystkiego.

[...]

Na scenie przez cały czas trwania spektaklu widzimy dziesięciu aktorów. Wszyscy z nich to wielkie indywidualności, ale ich nadludzka siła działa dopiero w ciele zbiorowym. W rezonansie głosów, ciał i ruchów tworzą niespotykane nigdzie indziej widowisko. Jak zwykle wydobywają z siebie całe gamy pięknych i dzikich dźwięków, nad którymi mozolnie pracują od wielu lat. [...]

Niesamowita uczta dla duszy.”

Kacper Sulowski, Gazeta Wyborcza

„Lapidarne w formie wersy pochodzące z „Przykazań Mędrców z Delf” (VI w p.n.e) Włodzimierz Staniewski zderzył z doskonałością śpiewnego ruchu i precyzyjnym gestem aktorów.

Muzyczna forma oratorium z chórem i orkiestrą grającą na żywo jeszcze podwoiła ładunek teatralnej energii nowego spektaklu Gardzienic. Spektaklu, który bije jak źródło czystej, orzeźwiającej wody i dostarcza widzowi wskazówek, jak ma poruszać się w czasach postkultury i postświata.

Najnowsze dzieło Włodzimierza Staniewskiego to spektakl na miarę czasów, w których człowiek rozpaczliwie potrzebuje by-passów od siebie do swojego serca, od serca do drugiego człowieka, od serca do nieba. Staniewski dokonuje na sercach widzów „operacji” ich wszczepienia. Przywraca wiarę w takie wartości jak skromność, opanowanie, sprawiedliwość, rozumność. Powtarza: Znaj właściwy czas, szukaj mądrości, wypowiadaj piękno, daj to, co powinieneś...

Waldemar Sulisz, Dziennik wschodni Lubelski

IFIGENIA W A... wg IFIGENII W AULIDZIE Eurypidesa

REALIZATORZY:

Reżyseria, adaptacja tekstu: Włodzimierz Staniewski

Przekład: Jerzy Łanowski

Muzyka: Zygmunt Konieczny

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

Fragmety muzyki antycznej Grecji: Maciej Rychły

Kostiumy: Monika Onoszko

Światło: Paweł Kieszko

Układ ruchu do pyrrichy: Julia Bui-Ngoc

Obsada:

Aktorzy: Mariusz Gołaj, Joanna Holcgreber, Marcin Mrowca, Agnieszka Mendel, Anna Dąbrowska, Dorota Kołodziej, Jan Żórawski, Tetiana Oreshko, Lia Ikkos Serrano, Maciej Gorceżyński

Muzycy i chór: Karolina Rudaś, Gabriela Żmigrodzka, Olena Yeremenko, Roman Bardun
Koprodukcja: Narodowy Teatr Stary w Krakowie, La Mama Etc. Theatre w Nowym Jorku

RECENZJE:

„IFIGENIA W AULIDZIE wg Eurypidesa [...] to kolejna próba odmuzealnienia antyku. Udana. Szyba gabloty, za którą współczesność wstawiła starożytność, została rozbita. [...] Tak Staniewski wskrzesza antyk. [...] Przedstawienia Gardzienic to teatr najwyższego artystycznego ryzyka. Staniewski szuka w aktorach i w tekście śladów dionizyjskiego rytuału, z którego narodził się antyczny dramat. Przerzuca kładkę pomiędzy mitem, symbolem a banalną, ordynarną codziennością.” **Joanna Ruszczyk; Newsweek Polska**

„Role Agamemnona, Klitajmestry i Achillesa są mocno, wyraziście zarysowane, wzajemne relacje pomiędzy nimi - wyostrome, oparte na krańcowych emocjach. Ifigenia, której niekonsekwentnie rysowany, niejako "rozdwojony" charakter budził od wieków zastrzeżenia badaczy, pojawia się w dwóch postaciach: delikatnej, egzaltowanej, chorej dziewczynki (która nieporadnym tańcem wyraża wiarę w wyidealizowaną miłość i patetycznym śpiewem ogłasza chęć poświęcenia życia dla ojczyzny), i jej zdrowej, pragmatycznej siostry-bliźniaczki, która woli "żyć niegodnie niż umierać w chwale". Tym samym temat ofiary, poświęcenia i hierarchii wartości indywidualnych i państwowych staje się znacznie ważniejszy niż fabularne losy córki króla Myken.

Konflikty tragedii postawione są na ostrzu noża, niezwykła energia aktorów każe z napięciem obserwować ich rozgrywające się w umownej przestrzeni zmagania na śmierć i życie. (.) rozpaczliwe pytanie Klitajmestry o to, czy ktoś się wreszcie przeciwstawi szaleństwu składania ofiar z ludzi w imię

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków



between.pomiędzy

Sopot, 12-17 maja 2014

Boga lub ludzkości, partykularnych lub politycznych interesów, przecina akcję w kulminacyjnym momencie.” Anna R. Burzyńska; Tygodnik Powszechny nr21/27.05 24-05-2007

„Od lat fascynują mnie niegotowe antyczne spektakle Gardzienic. Zawieszane między wykładem, esejem a próbą. Szkicowy charakter przedstawienia symbolizuje naszą niekompletną wiedzę o antyku, domysły, przeczucia, hipotezy. Dla GARDZIENIC ten brak jest pełnią.

Realizacje Włodzimierza Staniewskiego powstają długo, minimum w pięcioletnich odstępach. (.) Nowy spektakl wyłazi ze starszego, tematy i wątki pączkują, a stary – zaraża się jakimś nieoczekiwanym walorem nowego projektu. Przypomina mi to zdrapywanie z attyckiej wazy jednego malowidła, by odkryć wcześniejsze wzory.

IFIGENIA W AULIDZIE nawiązuje do jednego z ważnych wątków trojańskiego mitu: rytualnego zamordowania młodziutkiej Ifigenii przez ojca Agamemnona z woli bogów. Staniewski patrzy na tekst Eurypidesa jak na palimpsest złożony z wielu wcześniejszych przekazów, wsłuchuje się w echa ze studni czasu, żeby wychwycić ten najstarszy głos, prążyć teatralny. Wie jednak, że nawet dotarcie doń nie unicestwia zniekształceń, warstw nowych znaczeń, które do niego przywarły. Dlatego otwiera swój antyk na inne kultury W IFIGENII W A... kostiumy aktorów będą przypominać kimona.

Studium fanatyzmu

W finale krystalizuje się temat spektaklu. Staniewski czyta IFIGENIĘ W AULIDZIE jak studium fanatyzmu. Strasznie brzmią słowa idącej dobrowolnie na śmierć córki wodza Achajów dowodzącej, że to „Grecy winni barbarom panować!”. Chore, upośledzone dziecko grane pięknie przez Karolinę Cichą dojrzewa do swojej ofiary, poślubia śmierć, ale ten gest nie płynie z dobra. Stoi za nim pycha i nienawiść. Mściwa satysfakcja, że jej cierpienie zostanie za chwile pomnożone cierpieniem innych. Zło rodzi bowiem zło. Szaleństwo – szaleństwo.

Łukasz Drewniak Przekrój

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków



between.pomiedzy

Sopot, 12-17 maja 2014

Szczegółowe informacje na temat Festiwalu dostępne są na Facebooku (BETWEEN.POMIĘDZY) oraz na stronie internetowej (www.between.pomiedzy.pl).

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo zmiany programu festiwalu.

organizator

fundacja
**BETWEEN
POMIĘDZY**

dofinansowano
ze środków

Sopot


UNIWERSYTET GDAŃSKI


SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

 KMS
Kąpielisko
Morskie
Sopot